Tussenrapportage

Van: commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon Voor: minister van OC&W en staatssecretaris voor cultuur

Datum: 2 februari 2006

Inleiding

Op 31 augustus 2005 is de commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon begonnen met haar werk dat moet leiden tot een eindrapportage op 1 september 2006. Zoals overeengekomen brengt de commissie hierbij een tussenrapportage uit.

De commissie heeft op grond van haar beraadslagingen inmiddels een aantal gedachten en plannen ontwikkeld over vorm en inhoud van de canon, maar wil voorkomen dat de discussie zich in dit stadium verengt tot de vraag wie er wel of juist niet een plaats in de canon verdient. Zij acht het daarom niet verstandig om daarover nu – op nauwelijks een derde van het haar gegunde traject – in details te treden, en laat het daarom bij het schetsen van enkele voorlopige lijnen.

Voorlopige lijnen

Voor de canon denkt de commissie aan een verstandig vormgegeven geheel van historische en culturele kennis, dat eerst en vooral bruikbaar is in en op prijs gesteld wordt door het onderwijs. Leidend is de gedachte dat het gaat om basiskennis, om een inspirerend fundament voor de rest van het leven.

Voor het basisonderwijs denkt de commissie aan een canon van beperkte omvang met daarin een aantal voor de Nederlandse geschiedenis en cultuur essentiële personen en gebeurtenissen. In het vervolgonderwijs kan deze basiscanon verder uitgebouwd kan worden.

De canon waarom de commissie gevraagd is, bestrijkt diverse (school)vakgebieden. De commissie denkt erover om een geïntegreerde canon te presenteren, en daarbij steeds ter plekke aan te geven waar die gekoppeld is aan de onderscheiden vakgebieden met hun eigen discussies.

De commissie ziet voor haar werkzaamheden een belangrijke cesuur halverwege het voortgezet onderwijs. Alle leerlingen volgen basisonderwijs en een twee- dan wel driejarige onderbouw. Daarna beginnen de keuzemogelijkheden. Dat impliceert dat de kennisvloer – het beoogde minimum aan kennis van de historische en culturele canon – bij alle leerlingen op dat moment aanwezig zou moeten zijn.

De nationale canon vindt zijn plaats op de glijdende schaal die loopt van de lokale en regionale canon 'om-de-hoek' tot de wereldwijde canon. Er dringt zich een model op van een canon die in het basisonderwijs eenvoudig en dicht bij huis begint en na verloop van tijd verruimd, nader ingekleurd en genuanceerd wordt.

Werkwijze en vervolgtraject

In haar 'constituerend beraad' op 31 augustus heeft de commissie afspraken gemaakt over de te volgen werkwijze, waarbij het volgende globale tijdpad is vastgesteld:

- september-december 2005: eigen beraadslagingen, inwinnen van advies, visievorming;
- januari-juni 2006: consultatie gesprekspartners, bijstelling en uitwerking visie;
- juni-augustus 2006: schrijven van eindrapport

De commissie is dienovereenkomstig aan de slag gegaan. De eerste maanden zijn primair gebruikt voor interne beraadslagingen, waarbij in een aantal gevallen gesprekspartners werden uitgenodigd. De discussies spitsten zich toe op verschillende mogelijkheden voor vorm en inhoud van de canon. Daarbij oriënteerde de commissie zich ook op de verschillende fasen van het Nederlandse onderwijsstelsel waarin de canon zijn diensten zal moeten bewijzen. Achtereenvolgens is aandacht besteed aan het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs (nieuwe onderbouw, VMBO en Tweede Fase). Ook de lerarenopleidingen voor primair en secundair onderwijs zijn aan bod gekomen.

Voor de komende maanden heeft de commissie nog een aantal bijeenkomsten op het programma staan, waarbij onder meer aandacht zal worden besteed aan taal en literatuur en aan de kunstvakken. Ook zijn er nog aparte bijeenkomsten gepland met onder meer allochtone Nederlanders, met docenten uit het basis- en voortgezet onderwijs en met gesprekspartners uit de hoek van cultuur en media. De zomer is uitgetrokken voor het schrijven van de eindrapportage.

Website

De website www.canonvannederland.nl, die op 31 augustus jl. is gepresenteerd, heeft inmiddels zo'n 20.000 bezoekers getrokken. Bezoekers gebruiken de site om informatie te vinden over de commissie canon en vinden hun weg naar de peilingen die op de site te vinden zijn.

Het discussieforum wordt regelmatig bezocht en kent een aantal zeer productieve contribuanten. Er zijn inmiddels zo'n 50 topics met daarin ruim 200 afzonderlijke bijdragen, waaronder nogal wat uitgebreide en goed overdachte uiteenzettingen. De ideeën, vragen, opmerkingen en andersoortige bijdragen die door de bezoekers achtergelaten worden, worden door de commissie dankbaar gebruikt bij haar beraadslagingen.

Gevraagd en ongevraagd advies

Via de contactgegevens op de website en via andere kanalen ontvangt de commissie tal van aanbiedingen, verzoeken en uitnodigingen ten aanzien van de canon. In veel gevallen leiden deze berichten tot nader contact en overleg.

Zo is de commissie inmiddels benaderd door onder meer onderwijsinstellingen, individuele docenten, provinciale gedeputeerden, journalisten, uitgeverijen, televisieproducenten, spelontwerpers, symposiumorganisatoren en ook door enthousiaste particulieren. Met een aantal daarvan hebben secretaris en een of meer commissieleden een overleg gevoerd. Verwacht mag worden dat een aantal suggesties en ideeën vanuit deze externe contacten zullen doorklinken in het eindrapport.